

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Piotr Pawlak
Protokolant:	St. sekr. sąd. Ewa Zimniak – Strusińska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2018 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) S.A. w B.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej;
3. kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

SSR Piotr Pawlak

Sygn. akt VII P 421/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 17 sierpnia 2018 r. M. S. wystąpił przeciwko (...) S.A. w B. o ustalenie stosunku pracy w okresie od 3 września 1973 r. do 10 grudnia 1999 r. na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych – tokarz. W uzasadnieniu powód podał, że w świadectwie pracy zostało wskazane stanowisko nieprawdziwe i niezgodne ze stanem rzeczywistym tj. tokarz. Dalej powód wskazał, że istotne dla sprawy jest, że powód wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Powód wskazał, że sprostowanie świadectwa pracy nie będzie mu do niczego potrzebne, nie uzyska ze zmiany żadnej korzyści ani dodatkowych świadczeń, jednak żąda zmiany aby świadectwo odpowiadało prawdzie i było zgodne z prawem. Jednocześnie powód wskazał, że swój interes prawny upatruje w zwiększeniu świadczeń zdrowotnych oraz emerytalno-rentowych.

W odpowiedzi na pozew spółka wniosła o oddalenie powództwa, wskazując, iż kwestią sporną jest jedynie to w jakich warunkach czy charakterze powód wykonywał pracę, a samo ustalenie stanowiska nie wystarcza do stwierdzenia, że wykonywał on pracę w warunkach szczególnych, czy o szczególnym charakterze. Ponadto pozwany wskazał, że pracownik nie ma interesu prawnego w dochodzeniu przed sądem pracy ustalenia zatrudnienia go w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, skoro okoliczność ta ma być przedmiotem samodzielnych ustaleń organu rentowego. Ponadto pozwany wskazał, że powód nigdy w czasie zatrudnienia nie wykonywał pracy na stanowisku

operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych i nie kwestionował otrzymanego świadectwa pracy w ustawowym terminie 7 dni, a uczynił to dopiero po 18 latach.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód M. S., z zawodu tokarz, był zatrudniony od 3 września 1973 r. do 28 lutego 1981 r. w (...) E. (...) Z-d E.. Mech. (...) obecnie (...) S.A. w B. w pełnym wymiarze czasu pracy, na pełen etat jako tokarz. Od 24 listopada 1981 r. do 10 grudnia 1999 r. powód pracował w (...) S.A. w B. na pełen etat, w pełnym wymiarze czasu pracy jako tokarz i tokarz remontowy.

Dowód: świadectwo pracy z 5.11.1999 r., świadectwo pracy z 10.12.1999 r. – akta osobowe.

W czasie zatrudnienia powód pracował na tokarce i miał za zadanie obrabiać przekazany mu materiał, służbowo podlegał mistrzowi warsztatu remontowego. Ponadto powód musiał dbać o utrzymanie maszyn w dobrym stanie, wykorzystywać szlifierkę zgodnie z jej przeznaczeniem, dbać o porządek w warsztacie. Powód na stanowisku tokarza miał użytkować tokarki ogólnego przeznaczenia, dobierać parametry skrawania, toczenie powierzchni walcowych, stożkowych, czołowych, wykonywać gwinty, nadto musiał odbierać odpowiednie materiały, dbać o dokładność i metodę obróbki, ostrzyć noże tokarskie.

Dowód: zakres kompetencji i odpowiedzialności, opis stanowiska pracy – akta osobowe.

Powód odbierając świadectwo pracy nie zwracał uwagi na zapisy na nim widniejące, nie uważał aby było mu to do czegokolwiek potrzebne. Po latach w wyniku rozmów z kolegami powód dowiedział, że na ich świadectwa pracy widnieje informacja o szczególnych warunkach pracy, co wpływa na wymiar ich emerytury, natomiast przy jego świadectwa pracy brakuje informacji o takich szczególnych warunkach pracy. Powód nie wiedział, czy w przypadku sprostowania jego świadectwa pracy wpłynęłoby to na polepszenie wymiaru jest świadczeń emerytalno-rentowych. Powód aktualnie prowadzi gospodarstwo domowe wraz z żoną, oboje utrzymują się z renty.

Dowód: zeznania powoda – nagranie audio-vide z rozprawy z dnia 19 listopada 2018 roku czas: 07:40 – 25:45 płyta CD k. 36, k. 37-38 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach pracowniczych oraz aktach sprawy, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu, a także na podstawie zeznań powoda, które uznał za wiarygodne w całości. Sąd ocenił zgromadzony materiał dowodowy zgodnie z zasadami logiki oraz zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd oddalił wnioski dowodowe: powoda zgłoszone w pozwie (k. 2) oraz pozwanego zgłoszone w odpowiedzi na pozew (k. 19), jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, z uwagi na niesporny co do zasady stan faktyczny w sprawie (protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2018 roku czas: 25:45).

Treść świadectwa pracy została uregulowana w przepisie art. 97 § 2 k.p. oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania 9. Wskazany w wyżej wymienionych przepisach katalog informacji zamieszczanych w świadectwie pracy jest katalogiem zamkniętym. Oznacza to, że pracodawca nie powinien zamieszczać w świadectwie pracy innych informacji niż wymienione w art. 97 § 2 zdanie 1 k.p. i § 1 ust. 1 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Konieczność sprostowania świadectwa pracy zachodzi wówczas, gdy jego treść nie odpowiada rzeczywistości. W trybie właściwym do sprostowania świadectwa pracy nie można domagać się zmiany kwalifikacji prawnej faktów i zdarzeń, objętych treścią świadectwa pracy np. zmiany trybu rozwiązania stosunku pracy, choćby zostało ono dokonane przez

pracodawcę z naruszeniem przepisów prawa. Żądanie sprostowania świadectwa pracy w takim zakresie jest zasadne dopiero wtedy, gdy we właściwym dla takich spraw trybie zostaną uwzględnione przez sąd roszczenia pracownika w związku z bezprawnym lub naruszającym obowiązującą procedurę rozwiązaniem stosunku pracy (vide: M.Ł. w Służbie Pracowniczej z 1997 r. nr 11, s.1-7).

Stosownie do treści art. 97 § 2 k.p. w świadectwie podaje się między innymi informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Przepis § 1 ust. 1 pkt. 12 i ust. 2 rozporządzenia z 15 maja 1996 r. określa, iż w świadectwie pracy, oprócz informacji określonych w art. 97 § 2 Kodeksu pracy, zamieszcza się informacje niezbędne do ustalenia uprawnień ze stosunku pracy i uprawnień z ubezpieczenia społecznego, dotyczące również okresów nieskładkowych, przypadających w okresie zatrudnienia, którego dotyczy świadectwo pracy, uwzględnianych przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty jak i że wzór świadectwa pracy zawiera załącznik do rozporządzenia.

W niniejszej sprawie powód dochodzi poświadczenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach i zakwalifikowania jego pracy do pracy w szczególnych warunkach. W sytuacji sporu co do kwalifikacji prawnej wykonywanej przez powoda pracy, nie znajduje uzasadnienia szukanie ochrony prawnej w trybie powództwa o sprostowanie świadectwa pracy, które służy innemu celowi tj. poprawie jego błędów czy niedokładności. W powyższych okolicznościach powodowi przysługuje ochrona prawna w drodze powództwa o ustalenie pracy w szczególnych warunkach, w sytuacji istnienia interesu prawnego lub bezpośrednio w trybie powództwa o świadczenie tj. o przyznanie wcześniejszej emerytury, w trybie odwołania od decyzji właściwego organu emerytalnego. Powód, z uwagi na osiągnięcie wieku sześćdziesięciu lat, nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w celu uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, bowiem może dochodzić przed organami ZUS a następnie przed sądami właściwymi w sprawach ubezpieczeń społecznych świadczenia tj. przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W doktrynie prawa i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, iż powód nie ma interesu prawnego w powództwie o ustalenie (art. 189 k.p.c.), jeżeli przysługuje mu roszczenie o świadczenie, a postępowanie sądowe o ustalenie nie może zmierzać jedynie do uzyskania dowodów, które mają być podstawą uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por.: Sąd Najwyższy postanowienie z 10-06-2014 r., III PK 15/14; postanowienie SN z 06-11-2013 r., III PK 36/13; postanowienie SN 2012-01-19, I PK 108/11; postanowienie SN z 2005-04-06, II PK 324/04; postanowienie SN z 2003-09-25 I PZ 63/03; wyrok SN z 2003-09-19 II UK 70/03).

Brak interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. wynika w takim przypadku z tego, że organ rentowy samodzielnie ustala okresy przebyte w ubezpieczeniu i inne przesłanki warunkujące nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, bowiem całość postępowania dotyczącego nabycia prawa do świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do tego organu zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., I UK 245/04).

Dodać należy też, iż zgodnie z utrwalony orzecznictwem Sądu Najwyższego aby zaliczyć pracę do pracy w szczególnych warunkach musi się ona znajdować się w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z zm.) i być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podsumowując, zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Z przepisu tego wynika, że istnieją dwie przesłanki powództwa o ustalenie: interes prawny powoda w ustaleniu i ustalenie to powinno dotyczyć stosunku prawnego lub prawa, a nie okoliczności faktycznej. Interes prawny- jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych, a potrzeba ustalenia praw i stosunków prawnych występuje tylko wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych jak i prawnych. Istnienie interesu prawnego po stronie pracownika domagającego się ustalenia prawa lub stosunku prawnego w ramach stosunku pracy było przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, który generalnie wskazywał na brak takiego interesu prawnego w sytuacjach, w których pracownikowi przysługuje już roszczenie o konkretne świadczenie. W przedmiotowej sprawie powód mimo różnych

stanowisk w toku postępowania, ostatecznie przyznał, że sprostowanie świadectwa pracy potrzebne jest mu do uzyskania, podobnie jak jego kolegom będących w analogicznych sytuacjach, wyższych świadczenia emerytalnego. Sąd Najwyższy stwierdził, że roszczenie pracownika przeciwko zakładowi pracy o ustalenie wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach- dla celów ubezpieczeniowych- podlega oddaleniu z braku interesu prawnego (uchwała SN z dnia 17.06.1987r. III PZP 19/87). Postępowanie sądowe bowiem, o ustalenie w oparciu o art.189 k.p.c. nie może być środkiem do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w postępowaniu emerytalno- administracyjnym (vide: wyrok SN z 4..11.1971r., sygn. PR 344/71). Ponadto interes musi mieć charakter prawny- nie można więc żądać ustalenia stanu faktycznego lub faktu- jakim w niniejszej sprawie byłoby ustalenie charakteru wykonywanej pracy (vide: wyrok SN z dn. 5.10.1982r. III CRN 244/82). Wobec powyższego, w ocenie Sądu, powód nie miał interesu prawnego w dochodzeniu przed Sądem ustalenia, iż pracował w warunkach szczególnych. Powód natomiast może swój interes prawny zrealizować w drodze powództwa o świadczenie emerytalne.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd oddalił powództwo o sprostowanie świadectwa pracy, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego na podstawie art. 102 k.p.c. z uwagi na jego szczególną sytuację życiową i materialną, brak znajomości prawa i niezrozumienie problematyki swego roszczenia co doprowadziło do wytoczenia powództwa pomimo braku interesu prawnego. Ponadto Sąd miał na uwadze wiek powoda, jego stosunek emocjonalny do pracy i byłego zakładu pracy, jak również to, iż działał samodzielnie bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Natomiast o kosztach sądowych orzeczono w punkcie 3 wyroku mając na uwadze treść art. 98 K.p.c. w związku z art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 z zm.) oraz okoliczność, że powód był zwolniony z mocy ustawy od ponoszenia kosztów sądowych, gdyż na mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od ponoszenia kosztów sądowych zwolniony jest pracownik, dlatego Sąd kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

SSR Piotr Pawlak